

HET OUDERDOMSPENSIOEN DER ZEELIEDEN.

Door Georges VANDER ROL,
Algemeen-Bestuurder des N. V. Oostendsche Reederij, Oostende.

Bij de behandeling van dit vraagstuk, heb ik er naar gestreefd zonder vooringenomenheid, mijn meening uit te drukken in verband met den huidige stand van zaken. Ik heb mij wel gewacht mij te begeven op het terrein der uitwerking der projekten.

Dit noem ik op zijn minst voorbarig, rekening houdend enerzijds met de ingewikkelheid van het probleem, en omdat ik er anderzijds, en hiervoor bid ik bij voorbaat om verontschuldiging, wel bewust van ben dat een zekere tijd zou kunnen verlopen, alvorens de ontvankelijkheid ervan werkelijkheid zal zijn geworden.

Het is met voldoening dat ik deze kwestie behandel, omdat zij betrekking heeft tot het lot van dezen wier belangen, uit maatschappelijk standpunt beschouwd, was het niet opzettelijk, dan toch uit gewoonte werden verwaarloosd.

Het gaat trouwens om den zeevisscher, met wien wij, gedurende zijn ganschen levensloop, slechts enkele jaren kontakt nemen.

Zijn leven brengt hij door ver van ons op vischgronden, waar zijn gevaarvolle arbeid niet gezien en uit dien hoofde door velen niet begrepen, noch gewaardeerd kan worden. Het is de doode onder de levenden; het is de mijnwerker van de zee; het is de onbekende wroeter.

Aan wien kan men hem trouwens beter vergelijken dan aan den mijnwerker. In dezelfde gevaarvolle omstandigheden als deze in den schoot der aarde zijn werk verricht, ontruikt de zeevisscher de prooi aan de zee.

En nochtans is de mijnwerker in groote mate tegenover den zeevisschers begunstigd. Voor hem bestaat het hoogste goed : « het familieleven ». De zeeman kent dit niet. Naar zee, op nieuw naar zee en steeds weer naar zee !

Aan den mijnwerker werd gedacht; aan den visscher te weinig.

Men kan opwerpen dat de mijnwerker zijn rechten verwierf, dank zij de macht zijner syndikale organisatie, hetgeen dan ten slotte ook de waarheid is. Ik wensch er hem geluk om,

Ingezien het nauw verband tusschen de beide wroeters, mijnwerker en zeevisscher, meen ik dat het, met betrek tot de kwestie die ons bezighoudt niet van belang ontbloot is in het kort samen te vatten de voordeelen op gebied van ouderdomspensioen door de mijnwerkers verworven, sinds de stichting in 1889 der Federatie des Belgische Mijnwerkers tot op heden.

Wet van 1 Oogst 1930 :

Alle arbeiders, gebezigd in de steenkolenontginningen, zijn onderworpen aan de wet ingevoerd ten einde hun toe te laten op behoorlijken ouderdom op rust te gaan.

De noodige gelden om de kosten van het verzekeringfonds te dekken worden verschaft door :

- a) verplichte stortingen der vezekerden en der aangesloten bedrijfshoofden.
- b) tegemoetkoming van het rijk.
- c) het vermogen van het Nationaal Pensioenfonds der Mijnwerkers, ingericht ingevolge de wet van 20 Augustus 1920.

De stortingen bedragen 8 % van het uitbetaalde loon voor den werkman en het bedrijfshoofd te zamen, en wel respektievelijk 3 1/2 % en 4 1/2 %.

Belang der pensioenen :

1. 6,000 fr. voor gehuwde arbeiders, die niet meer werkzaam zijn en ten minste 30 jaar ondergrondschen arbeid hebben verricht, vanaf 55 jaar.
2. 4,002 fr. voor ongehuwden, weduwnaars of gescheiden arbeiders, die nog werkzaam zijn en ten minste 30 jaar ondergrondschen arbeid hebben verricht, vanaf 55 jarigen ouderdom.
3. 4,800 fr. voor gehuwde arbeiders, die niet meer werkzaam zijn en ten minste 30 jaar dienst hebben (onder of boven den grond), vanaf 60 jarigen ouderdom.
4. 3,708 fr. voor ongehuwden, weduwnaars of gescheiden arbeiders, die niet meer werkzaam zijn vanaf 60 jarigen ouderdom.
5. 2,400 fr. voor dezen der vierde kategorie, die nog werkzaam zijn vanaf 60 jarigen ouderdom.

Hierbij komen nog de bijkomende voordeelen met betrekking tot :

- a) de steenkolenlevering,

- b) dezen wier echtgenoot de 65 jaar heeft bereikt,
- c) het weduwen- en weezenpensioen,
- d) de kroostvergoeding voor de weduwen.

Ik maak er gebruik van om even gewag te maken van het wetsvoorstel van 13 Mei 1937 (n^o 284) voorgelegd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Dit luidt :

De wet van 1 Augustus 1930 heeft het lot van de oud of invalied geworden mijnwerkers, alsmede dit van de weduwen en de kinderen, reeds merkkelijk verbeterd; maar het is gebleken dat in de huidige economische omstandigheden, de aan sommige kategoriën van belanghebbenden verleende voordeelen ontoereikend zijn. Ter bestrijding der bijkomende lasten die hieruit zullen voortspuiten, voorziet het wetsvoorstel de verhooging der verzekeringsbijdrage van 8 op 11 t. h. van het bedrag der loonen, te dragen door arbeiders en werkgevers en dit respektievelijk aan 4 1/2 % en 6 1/2 %.

Voorstel tot verhooging der pensioenen voor de hierboven behandelde vijf kategoriën, respektievelijk :

1. 6,000 fr. op 6,300 fr.
2. 4,001 fr. op 4,302 fr.
3. 4,800 fr. op 5,100 fr.
4. 3,708 fr. op 4,008 fr.
5. 2,400 fr. op 2,700 fr.

De houders van een evenredig pensioen en de gerechtigden op een invaliditeitspensioen zien ook hun inkomsten verhoogden in dezelfde mate, maar in verhouding met den duur van hun diensttijd in de mijnen. De invalieden worden ten opzichte van het berekenen van hun pensioen op denzelfden voet gesteld als de wegens ouderdom gepensionneerden, en wel op de volgende basis :

1. gehuwde verzekerde ondergrondse mijnwerker, met minstens 20 jaar dienst in die hoedanigheid :
 210 fr. per dienstjaar d. i. 1/30 van 6,300 fr.
 180 fr. per dienstjaar in geval van minder dan 20 jaar dienst.
2. gehuwde verzekerde bovengrondse arbeider, die in onder- en bovengrondse werken werkzaam was maar geen 20 jaar ondergrondse diensten telt :
 170 fr. per dienstjaar d. i. 1/30 van 5,100 fr.
3. vrijgezel, weduwnaar of gescheiden ondergrondse werkman :

fr. 143.40 per dienstjaar of $1/30$ van 4,302 fr. (minstens 20 jaar ondergrondse dienst).

fr. 133.60 per dienstjaar (minder dan 20 jaar ondergrondse dienst).

4. bovengrondse arbeider, vrijgezel, weduwnaar of gescheiden, of werkmán die in boven- en ondergrondse werken werkzaam was maar geen 20 jaar ondergrondse diensten telt :

fr. 133.60 per dienstjaar of $1/30$ van 4,008 fr.

Maximum voor elk invaliditeitspensioen berekend op grondslag van 30 jaar dienst.

Minimum : 3,200 fr. per jaar voor gehuwden,

2,400 fr. per jaar voor vrijgezellen, weduwnaars en gescheiden.

Kroostvergoeding voor de weduwe : (kinderen beneden de 16 jaar.)

630 fr. voor ieder der vier eerste kinderen,

720 fr. per kind als er vijf zijn,

810 fr. id. id. zes zijn,

900 fr. id. id. zeven zijn,

990 fr. id. id. acht en meer zijn.

Dit is gewoonweg prachtig en ik breng hier dan ook een oprechte hulde aan de ontwerpers van dit schoon projekt; ...en nu denk ik aan den zeevisscher.

Waarom hij ook niet ? Waarom die stiefmoederlijke behandeling ?

Om des te scherper den bestaanden wantoestand te doen uitschijnen, wil ik even aanstippen wat er voor den visscher ten huidige dagen in voege is.

Voor loonen van meer dan 200 fr. per week, storting van fr. 12.50 per maand voor werkgever en werkmán, dit is te zamen 25 frank met uitzondering echter voor de « jongens », waarvoor de gezamenlijke storting fr. 12.50 per maand beloopt.

Deze stortingen beïnvloed door Staatstusschenkomst verstrekt aan :

1. den visscher een gemiddelde ouderdomsrente van 3,600 fr. op 65 jarigen ouderdom.
2. bij geval van overlijden, aan de weduwe een levenslange rente met een maximum van 50 % der verworven rente van den overledene.
3. onbeduidende tegemoetkoming voor de kinderen.

De zeevisscher kan echter op 60 jarigen ouderdom een ouderdomsrente bekomen en dit in verhouding met het pensioen der ingenottreding op 65 jaar. De zeevisscher is echter uitgesloten uit de voordeelen der bijzondere wetsbepalingen voorziende den aanvang der ingenottreding op 55 jarigen ouderdom, voor arbeiders werkzaam in bijzonder ongezonde nijverheden.

Deze cijfers zijn welsprekend.

Dit verschil van behandeling komt nog duidelijker voor als men weet dat percentsgewijze de vroegtijdige sterfgevallen onder de visschers veel hooger zijn dan onder de koolmijnwerkers.

Ik heb inderdaad aan volledig betrouwbare statistieken ontleend hetgeen volgt.

Arbeidende en op rust						Koolmijnwerkers	Zeelieden
Van 15 tot 25 jaar sterven er						3.8 per 1000	9.6 per 1000
» 25 » 35 » » »						5.1 per 1000	13.9 per 1000
» 35 » 45 » » »						8.0 per 1000	19.8 per 1000
» 45 » 55 » » »						15.2 per 1000	29.6 per 1000

Dus in alle ouderdomstijdperken sterven gevoelig meer zeelieden dan mijnwerkers. Een reden te meer waarom de zee-man met recht aanspraak mag maken op dezelfde voordeelen als deze voor den mijnwerker erkend.

Men zal opwerpen dat de kolenindustrie op dit oogenblik een buitengewoon bloeitijdperk kent. Niet alleen geef ik dit toe, maar ik acht mij verplicht het groot verschil aan te stippen tusschen de kolennijverheid en de zeevisscherij.

Inderdaad de eigenaars der koolmijnen beschikken over hunne waar, de steenkool, en voor een groot deel over den verkoopprijs. Voor hen bestaat de mogelijkheid de meerdere uitgaven geschapen door toepassing van sociale wetten geheel of ten deele te dekken door aanpassing van den verkoopprijs. Desnoods liever dan met onvoldoende winst of verlies te verkoopen, kunnen zij weigeren hunne koopwaar aan den man te brengen, in afwachting van betere markten.

De reeder ter zeevisscherij kan zulks niet.

Hij verkoopt niet waar hij wil, noch aan wien hij wil; hij hangt volledig af van de koopers die meester zijn van den prijs, niet enkel omdat de verkoop geschiedt ter vischmijn per afbod, maar ook omdat de zeevisch binnen de 24 uren moet verkocht worden, zooniet verliest zij alle verkoops-waarde.

Ik haal dit groot verschil tusschen vele nijverheden en het reedersbedrijf niet aan, teneinde een voorwendsel te vinden

om de reeders aan de sociale verplichtingen tegenover hun personeel te onttrekken, maar om de Regeering te doen inzien dat zij andere maatregelen moet treffen tegenover de zeevisscherij dan tegenover de kolennijverheid, wat aangaat de verhoogde premiiën voor de verbetering der pensioenen der zeevisschers.

De Regeering moet in acht nemen dat de zeevisscher niet het slachtoffer mag blijven van den betrekkelijk zwakken toestand zijner werkgevers. Zijn werk is niet aangename en niet minder gevaarlijk dan dit der mijnwerkers, en hij heeft recht op hetzelfde pensioen en dit op denzelfden ouderdom als de mijnwerker.

Het is de Regeering die haar verplichtingen moet wijzigen naar het verschil in de toestanden waarin de nijverheden zich bevinden. De regeering heeft door haar aanzienlijke geldelijke tusschenkomst den arbeid van den graanverbouwer verzekerd en wel dermate dat hij voor zijn kapitaal, zijn bevoegheid en zijn arbeid een behoorlijken prijs ontvangt.

Ik ben zoo vrij de aandacht der Regeering op het bovenstaande te vestigen en wensch oprecht, het pensioen der zeevisschers zoohaast mogelijk te zien brengen op hetzelfde peil als dit der mijnwerkers.

De reeder wil een redelijk deel dier nieuwe sociale lasten dragen. Niemand kan hem ervan beschuldigen dat hij als nijveraar met zijn tijd en zijn technische verplichtingen niet is meegegaan. Een enkel feit is voldoende om zulks te bewijzen. De reederij ter zeevisscherij is de eenige nijverheid van het land die geheel of bijna geheel gemoderniseerd is. De zeevisscherij is in den hoogsten graad een nationale nijverheid en wij hopen dat de Regeering het zich zal herinneren, bij de bespreking van het verhoogd pensioen der zeevisschers en de andere belangen der zeevisscherij.

Daarom is ook een onderzoek van haren toestand een nationaal probleem, dat aller aandacht verdient en waaraan een degelijke organisatie der reeders ook wel het hare zou kunnen bijdragen.

Met een weinig goeden wil en doorzicht, eenerzijds, degelijke verstandhouding der reeders en behoorlijke Staatshulp, waarvoor steeds bereidwilligheid werd ontmoet, anderzijds, kan aan den zeevisscher gegeven worden wat hem van rechte toekomt.

« Behoorlijke regeling der pensioen- en invalidenkwestie » zooals deze voor zijn lotsgenoot, den mijnwerker, bestaat. »